Talousvaliokunta 4.12.2020: HE 238/2020

Ilkka Kujala, KHT

ST ry:n hallituksen puheenjohtaja

S SUOMEN
T TILINTARKASTAJAT

HE 238/2020 ravitsemisyrityksistä annetun lain 403/2020 muuttaminen

- Suomen Tilintarkastajat kannattaa HE 238/2020:ssä esitettyä ehdotusta pienten ravitsemisyritysten liitetietovaatimusten keventämisestä.
  - Lain 403/2020 vaatimukset,
  - kirjanpitolautakunnan omaehtoinen lausunto ravitsemisyritysten toimintarajoituksen hyvitystä koskevista liitetiedoista (KILA 2005/2020) ja
  - Suomen Tilintarkastajat ry:n tilintarkastustoimikunnan ohje tilintarkastajille ravitsemusyritysten saamaa koronahyvitystä koskevan liitetiedon tarkastamiseksi osoittavat,
    - että kyse on varsin mittavasta raportoinnista ja varmentamisesta, jota on hyvä keventää.

Nostamme esiin seuraavat hyvitysten tarkastamista koskevat seikat:

1. Vain tilintarkastetuissa yhteisöissä hyvitykset tulevat tilintarkastuksen piiriin
   - Tilintarkastuslain mukaan tilintarkastaja pitää valita, jos vähintään yksi seuraavista ylittyy: liikevaihto on 200 000 euroa, taseen loppusumma 100 000 euroa ja palveluksessa keskimäärin 3 henkilöä.
   - **Yrityksissä, joilla on tilintarkastaja, tilikauden hyvitykset ovat kirjanpidon ja tilinpäätöksen kautta tilintarkastuksen kohteena, vaikka pienten ravitsemusyritysten liitetietovaatimuksia kevennettäisiinkin.**
   - Yhtiöissä, joissa ei ole tilintarkastajaa, hyvitysten kirjanpidolliseen kohteluun ja esittämiseen tilinpäätöksessä ei kohdistu minkäänlaista ulkopuolista valvontaa.

2. Tilintarkastuksessa tarkastetaan hyvityksen kirjanpidollinen käsittely ja vaikutus tilinpäätökseen

- Tilintarkastuksen kohteena on yhtiön kirjanpito, tilinpäätös ja hallinto.
- Tilintarkastuksen tavoitteena on antaa kohtuullinen varmuus siitä, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan tilikauden tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.
- **Tilintarkastaja tarkastaa hyvityksen kirjanpidollisen käsittelyn ja esittämisen tilinpäätöksessä aina, jos sen määrä ylittää tilintarkastajan käyttämän olennaisuusrajan.**
- Tilintarkastajan arvioimaa virheen riskiä kasvattaa se, jos kyse on yritykselle poikkeuksellisesta asiasta. Hyvitys tilintarkastetaan siten todennäköisemmin, jos yritys ei yleensä saa hyvityksiä.
- **Hyvityksen osalta tilintarkastus kohdistuu erityisten tarkastusvaatimusten puuttuessa hyvityksen kirjanpidolliseen käsittelyyn ja siihen, että hyvitys on esitetty tilinpäätöksessä oikein ja mahdollisia liitetietovaatimuksia on noudatettu.**

3. Hyvityksen ehdot huomioidaan tilintarkastuksessa

- **Tilintarkastaja peilaa saatua hyvitystä hyvitykselle asetettuihin ehtoihin.**
- Lakimuutoksen jälkeen tilintarkastajan tehtäväksi jää pienyritysten osalta tarkastaa, että ravitsemisyritys täyttää tässä laissa säädetyn pienyhteisövaatimuksen ja on antanut asiasta lain mukaisen liitetiedon, ja että yritys on saanut valtiontukia enintään 800 000 euroa. Hän ei siten tarkasta muun muassa sitä onko yritys oikeutettu tukeen muilta kuin edellä mainituilta osin.
- Tilintarkastaja ei myöskään tarkasta sitä, mihin hyvitys käytännössä käytetään, koska niiden käyttöä ei ole erikseen rajoitettu.
- Hyvitykseen liittyy yhtä tilikautta koskeva voitonjakorajoitus, joka näkyy jakokelpoista omaa pääomaa koskevassa liitetiedossa. Liitetietojen tarkastus kuuluu aina tilintarkastukseen.
- Avustusehtoihin saattaa sisältyä takaisinmaksuvelvoitteita, mikäli ehtoja ei jälkikäteen pystytä osoittamaan täytetyn.

4. Avustusten ja tukien tarveharkinnan tarkastus ja seuranta

- **Jos avustusten myöntäjä ei ole määrittänyt ennakollisesti tarveharkinnallisia edellytyksiä, joiden toteutumista pitäisi jälkikäteen seurata, ei tällaista jälkikäteisseurantaa voida jälkikäteen toteuttaa.**
- ST huomauttaa tässä yhteydessä, että tukimuodot kuten nyt puheena olevat ravitsemisyritysten hyvitykset ja kaikille yrityksille tarkoitettu yleistuki ovat luonteeltaan sellaisia tukimuotoja, että tukea tulevat hakemaan ja saamaan myös sellaiset yritykset, joilla ei siihen taloudellisesta näkökulmasta olisi tarvetta.
- Näissä tukimuodoissa siis hyväksytään jo niiden haku- ja myöntämisvaiheessa se seikka, että avustus ei välttämättä kohdistu tarveharkintaperusteisesti avustusta tarvitseville, vaan myös niille, jotka avustuksia hakevat ilman, että sille olisi olemassa taloudellista tarvetta yrityksen toiminnan näkökulmasta.
- **Tilintarkastaja peilaa saatua avustusta tai tukea aina siihen viitekehykseen, joka on myönnetyn tuen taustalla – on se sitten laki, asetus tai rahoitusehto.**

5. Tilintarkastajan raportointi

- **Tilintarkastaja raportoi hyvityksistä tilintarkastuskertomuksessa erikseen vain, jos sitä erikseen edellytetään hyvitystä koskevassa lainsäädännössä tai hyvityksen ehdoissa.**
- Muussa tapauksessa hän lausuu ainoastaan tilinpäätöksestä kokonaisuutena.
- Ravitsemisyrityshyvitysten kohdalla raportointivelvoite tulee suoraan laista.
- Tilintarkastajan raportoi niistä seikoista, joita raportoinnille on asetettu.

6. Tilintarkastaja on varmentamisen ammattilainen

- Vaikka ravitsemisalan saamiin koronahyvityksiin liittyen hyvityksen saajan raportointivelvollisuudet ja niihin liittyvät varmennusvelvollisuudet osoittautuivat liian raskaiksi, on tukien ja avustusten osalta hyvä jatkossakin harkita jälkikäteistä valvontaa tilintarkastajan suorittamana.
- Tapoja varmentaa ja tarkastaa on muitakin kuin lakisääteinen tilintarkastus.
- **Tilintarkastaja on rippumaton ja objektiivinen varmentamisen ja tarkastamisen ammattilainen, jonka osaamista kannattaa hyödyntää erilaisten tukien ja avustusten jälkikäteisessä valvonnassa.**

Kiitos!

Ole yhteydessä:

Ilkka Kujala, KHT
ilkka.kujala@fi.gt.com

p. +358 40 545 4150

Ole yhteydessä:

Jarkko Raitio, asiantuntija
jarkko.raitio@tilintarkastajat.fi

p. +358 40 7060120

SUOMEN TILINTARKASTAJAT

Rakennamme luottamusta.

110 vuotta tilintarkastusta Suomessa.